

Introducció a la sociologia

Codi: 101275

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: María Esther Fernández Mostaza

Correu electrònic: mariaesther.fernandez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Prerequisits

No existeixen prerequisits específics per cursar aquesta assignatura

Objectius

L'objectiu fonamental de l'assignatura és el d'oferir recursos discursius (teòrics i metodològics) que permetin l'alumnat iniciar-se en la imaginació sociològica, ajudant-lo a analitzar i comprendre com ha anat variant l'estructuració de les interdependències humanes (des de la modernitat fins als nostres dies) i quins han estat els efectes d'aquestes variacions.

En aquesta anàlisi i comprensió, prestarem una atenció molt especial a les diferents modalitats de "sociabilitat", "institucionalització" i "interiorització de la realitat" que les relacions humanes comporten.

No es pretén abordar totes les implicacions que té aquesta disciplina, sinó oferir les bases de la *perspectiva* sociològica. Després d'una breu introducció a la perspectiva sociològica i els clàssics de la disciplina, el programa se centra en primer lloc en el procés de socialització i les implicacions que aquesta té en la relació dialèctica individu-societat. En segon lloc, s'aborden els aspectes clau per a la comprensió de l'estructura social, vinculant la qüestió del poder al control social. En tercer lloc, s'expliquen els processos vinculats a la construcció social de la identitat i com estan immersos en estructures socials de poder i de control. Finalment, s'exploren les grans qüestions actuals sobre l'estructura de desigualtats en el món global; en especial el canvi en l'estructura de classes i la creació de noves formes d'identitat, considerant les de gènere com aquelles més suggerents de ser compreses en el present.

Competències

- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar un fet d'actualitat relacionant-lo amb els seus antecedents històrics.
2. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
3. Descriure el marc estructural de la vida en societat.
4. Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant, tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
5. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
6. Exposar els components que incideixen en la inserció d'un individu a la societat: la família, l'educació, els mitjans de comunicació, la cultura, la religió i la ideologia.
7. Expressar les idees amb un vocabulari específic adequat a la disciplina.
8. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
10. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
11. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.

Continguts

- 1) Una introducció a la disciplina
  - a) De què parlem quan ho fem de *Socio-logia*
  - b) Els clàssics de la disciplina sociològica
  - c) La *imaginació* sociològica
- 2) El caràcter social de la naturalesa humana: cultura i societat
  - a) L'animalitat humana
  - b) Cultura, arquitectura cognitiva i estructura de la sensibilitat
- 3) La condició humana
  - a) L'articulació de les relacions socials fonamentals
  - b) L'amor a la vida i la por a la mort
- 4) De la Modernitat a la Globalització

- a) Més enllà de la repressió: La formació d'individus individualitzats
- b) Més enllà de l'ocultació: La sociologia del coneixement de l'ocult
- 5) Sociabilitat, individualització i subjectivitat en la societat global
  - a) La compressió espai-temporal i la construcció d'una nova geografia social
  - b) La globalització com a gestació d'un poder ingràvid, extraterritorial i flotant

Metodologia

La docència s'articula a partir de dos tipus de sessions a l'aula: (a) Classes magistrals a càrrec de la docent i (b) seminaris; els seminaris poden ser tant fora com dins de l'aula, en els quals es realitzen exercicis pràctics basats en les lliçons impartides i en les lectures assignades.

Les classes magistrals s'orienten a la presentació per part de la professora dels conceptes i arguments centrals de la matèria seguint el contingut del programa. Totes les classes promouran la participació de l'alumnat a partir de preguntes per al debat.

Els seminaris són espais de treball sobre els continguts de l'assignatura a partir dels continguts teòrics impartits a classe i les lectures assignades amb antelació. S'estructuren al voltant de tres dinàmiques (amb un calendari específic i consensuat): (1) Debats al voltant d'una lectura específica en format de "Club de lectura"; (2) Sortides fora de l'aula, tant per treballar un concepte específic com per aprofundir en el tema del treball de curs. En la mesura del possible, es duran a terme en grups reduïts.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe Magistral	45	1,8	3, 4, 6, 11
Tipus: Supervisades			
Presentacions en seminaris	6	0,24	6
Treballs en grup	24	0,96	1, 4, 6, 11
Tipus: Autònomes			
lectures	67	2,68	1, 5, 8

Avaluació

La modalitat d'avaluació és per a la majoria dels casos contínua. L'estudiantat es compromet a assistir amb assiduitat a les sessions.

El treball per a l'avaluació consistirà en elaborar un assaig per als següents grans blocs del programa:

- El caràcter social de la naturalesa humana: cultura i societat (25% de la nota, individual, 2-4 folis); correspon al punt 2 del programa
- La condició humana (25% de la nota, individual, 2-4 folis); correspon al punt 3 del programa
- De la Modernitat a la Globalització (30% de la nota, en grup); correspon al punt 4 del programa incloent-hi els dos anteriors

El 20% restant està en funció de la contribució de cadascú al grup classe al "Club de lectura" (10%) i a les sortides fora de l'aula (10%).

En cas que la mitjana de l'avaluació contínua no arribés a la nota de 5, es considerarà que l'alumne/a ha suspès l'avaluació.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 1/3 parts de les activitats d'avaluació.

En cas d'avaluació única, les activitats d'avaluació consistiran en elaborar un assaig per als següents grans blocs del programa:

- El caràcter social de la naturalesa humana: cultura i societat (25% de la nota, individual, 2-4 folis); correspon al punt 2 del programa
- La condició humana (25% de la nota, individual, 2-4 folis); correspon al punt 3 del programa
- De la Modernitat a la Globalització (30% de la nota, en grup); correspon al punt 4 del programa

El 20% restant serà una presentació gravada prèviament en vídeo de 8 minuts sobre el punt 5 del programa: *Sociabilitat, individualització i subjectivitat en la societat global*.

IMPORTANT

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació (com el plagi o similars), es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que pugui instruir-se. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig final	30%	3	0,12	1, 3, 4, 6, 11
Presència i contribució de cadascú al grup classe	10%	0	0	4, 5, 6, 8, 11
Primer Assaig	25%	1	0,04	1, 3, 4, 6
Pràctica en pensament visual	10%	3	0,12	2, 7, 9, 10
Segon Assaig	25%	1	0,04	1, 3, 4, 5, 6, 8, 11

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

Bauman, Z. (2006). Modernidad y Holocausto (3ª. Ed.). Madrid. Sequitur. (selecciones).

Berger, P. (1986). Invitació a la sociologia: una perspectiva humanística. Barcelona. Herder.

Bourdieu, P i Wacquant L. J. (1994). Per a una sociologia reflexiva. (selecciones).

Cardús, S. (1999). La mirada del sociòleg: què és, què fa, què diu la sociologia. Barcelona. Proa.

Dennis, K. L. (2022). Asalto a la realidad. Barcelona. Blume.

Despret, V. (2022). Autobiografía de un pulpo. Madrid. Consonni.

Despret, V. (2022). A la salud de los muertos. Relatos de quienes se quedan. Barcelona. La oveja roja.

Gracia, Carla (2022), Amb ulls de dona, Barcelona, Univers.

Marx, K i Engels, F. (1997) Manifiesto comunista. Madrid. Akal. (selecciones)

Porte A et al. (2006). La asimilación segmentada sobre el terreno: la nueva segunda generación al inicio de la vida adulta. Migraciones. (19):7-58 (selección)

Ritzer, G. (1996). La 'McDonalización' de la Sociedad: un anàlisis de la racionalización en la vida cotidiana. Barcelona. Ariel. (selecciones)

Roy, O. (2010). La santa ignorancia: el tiempo de la religión sin cultura. Barcelona. Ediciones Península. (selecciones)

Stolcke, V. i Wolfson, L. (2000). La 'naturaleza' de la nacionalidad. Desarrollo Económico, 40 (157), 23-24.

Weber, M. (1994). L'ètica protestant i l'esperit del capitalisme. Barcelona. Edicions 62. (selecciones)

Durante las sesiones de clase se ofrecerá bibliografía de lectura "no obligatoria" en función de las cuestiones más específicas por las que manifiesta curiosidad y / o ganas de saber.

- Per al bloque 2 (Assaig 1)

Arendt, H. (1958): La condición humana, Barcelona, Paidós, 1993.

Bauman, Z. (1999): La cultura como praxis, Barcelona, Paidós, 2002.

Bourdieu, P. (1984): Cuestiones de Sociología, Madrid, Istmo, 2000.

Bourdieu, P y Wacquant, L (1992): Una invitación a la sociología reflexiva, Buenos Aires, siglo xxi, 2005.

Campillo, A. (1985): Adiós al progreso. Una meditación sobre la Historia, Barcelona, Anagrama, 1995.

Castoriadis, C. (1996): El ascenso de la insignificancia, Madrid, Cátedra, 1998.

Elías, N. (1970): Sociología fundamental. Barcelona, Gedisa, 1995.

Elías, N. (1987): La sociedad de los individuos, Barcelona, Península, 1990.

Sennett, R. (2006): La cultura del nuevo capitalismo, Barcelona, Anagrama, 2006.

- Per al bloque 3 (Assaig 2)

Bauman, Z. (1989): Modernidad y Holocausto. Madrid, Sequitur.

Colectivo Situaciones (2003): Argentina. Apuntes para el nuevo protagonismo social. Barcelona, Virus. 2003

De Giorgi, A. (2000): Tolerancia cero. Estrategias y prácticas de la sociedad de control, Barcelona, Virus, 2005.

Foucault, M: Microfísica del poder, Madrid, La piqueta, 1991.

Morey, M.: Escritos sobre Foucault, Madrid, Sexto Piso, 2014.

Sassen, S. (2007): Una sociología de la globalización. Buenos Aires, Katz Editores, 2007.

- Per al bloque 4 (Treball en grup)

Baudrillard, J. (1997): Pantalla total, Barcelona, Anagrama, 2000.

Byung-Chul Han (2012): La sociedad de la transparencia, Barcelona, Herder, 2013.

Lipovetsky, G. (1983): La era del vacío. Ensayos sobre el individualismo contemporáneo. Barcelona, Anagrama, 1986.

Sánchez Ferlosio, R (1993): Vendrán más años malos y nos harán más ciegos. Barcelona, Destino, 1993.

Sennett, R. (1998): La corrosión del carácter. Las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo, Barcelona, Anagrama, 2006 (9ªed).

Sennett, R. (2003): El respeto. Sobre la dignidad del hombre en un mundo de desigualdad. Barcelona, Anagrama, 2003.

Sorvari, Marja. (2022). Travelling (Post)Memory: Maria Stepanova's In Memory of Memory.
10.1007/978-3-030-95837-4_5

Programari

No cal emprar cap programari específic. Tot i això es recomana un coneixement bàsic d'un gestor de bases de dades bibliogràfiques com per exemple Mendeley.